

Temat: Reportaż telewizyjny

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat reportażu telewizyjnego, nabycie umiejętności analizy reportażu telewizyjnego pod kątem jego cech gatunkowych.

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- wie, czym jest reportaż telewizyjny,
- przedstawia, na czym polega specyfika pracy reportera telewizyjnego,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji reportażu telewizyjnego,
- analizuje różne reportáže telewizyjne,,
- poszukuje tematów będących źródłem tematów dziennikarskich,
- tworzy scenariusz reportażu,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Reportaż telewizyjny*,
- materiały dla nauczyciela: *Reportaż telewizyjny*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.2.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- komputer z dostępem do Internetu, m. in.: <https://www.youtube.com/watch?v=TChpkaTOVII> ; <http://e-lekcje.org/mamtv/zawod-reporter.html> ; <http://patrz.pl/filmy/jak-robi-sie-reportaz-telewizyjny>
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

Temat: Reportaż telewizyjny

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna / prezentacja (5 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zaprezentowali wyniki swej pracy domowej. Uczniowie mieli obejrzeć 5 części prezentacji: wypowiedzi Marka Millera „Zawód reporter” na stronie : <http://e-lekcje.org/mamtv/zawod-reporter.html> .Po obejrzeniu prezentacji uczniowie mieli zapisać najważniejsze informacje z wystąpienia Marka Millera.
- Wybrani uczniowie prezentują wyniki swej pracy na forum: dzielą się pozyskanymi informacjami na temat tego, jakimi cechami powinien charakteryzować się reporter, jak szukać tematu reportażu wokół siebie, co robić, by temat nie przerósł reportera, jak pracować zespołowo nad reportażem oraz co jest specyfiką reportażu multimedialnego

2. Faza realizacyjna

a) Co jest ważne w reportażu telewizyjnym/film i praca indywidualna (reportaż:9 min. , praca uczniów: 7 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom, by weszli na stronę <https://www.youtube.com/watch?v=TChpkaTOVII> i obejrzeli reportaż Wojciecha Barczaka „Spartan” (o człowieku w małym miasteczku, który zbiera surowce wtórne, by zebrać pieniądze na zajęcia sportowe dla dzieci z małego miasteczka). Polecamy uczniom, by zwrócili uwagę na te elementy, które mają opisać po wysłuchaniu reportażu w *zad.1. Karty pracy*.
- Nauczyciel poleca uczniom, by wykonali zadania związane z obejrzanym reportażem telewizyjnym (*zadanie 1. z Karty pracy*)
- Po ustalonym czasie chętni uczniowie prezentują wyniki swej pracy. Szczególną uwagę nauczyciel zwraca na realizację *zad. 1 f, g*: to, czy uczniowie zwrócili uwagę na ruch kamery, dobór scen.

b) Rodzaje reportażu/wykład (4 min.)

- Nauczyciel podaje uczniom podział gatunkowy reportażu (podział w *Materiałach dla nauczyciela*) i poleca, by uczniowie zapisali, jakim rodzajem reportażu jest reportaż W.Barczaka pt. „Spartan”.
- Wybrany uczeń odczytuje odpowiedź na forum.

c) Najpierw jest scenariusz/ praca w grupach (15 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie pracując w grupach i korzystając z różnych źródeł , m.in. informacji o reportażu (dostępne w *Materiałach dla nauczyciela*) i informacji na stronie <http://corpse89.blog.interia.pl/?id=2020602> (zawiera przykład scenopisu reportażu telewizyjnego) zapisali własny ogólny schemat scenopisu reportażu telewizyjnego.
- Po upływie ustalonego czasu liderzy grup prezentują wyniki pracy grupy na forum.

3. Faza podsumowująca/ wykład i film (2 min.-film , wykład 5 min.)

- Nauczyciel przypomina uczniom, że reportażysta to nie to samo, co reporter (sprawozdawca). Nauczyciel odczytuje na głos definicję słów ‘reporter’ i ‘reportażysta’ na str. 82 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.2.*, red. L.Adrabińska-Pacucha, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie obejrzeli krótki film o tym, jak nie powinna wyglądać praca reportera telewizyjnego. Film dostępny jest na stronie: <http://patrz.pl/filmy/jak-robi-sie-reportaz-telewizyjny>

Temat: Reportaż telewizyjny

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

- 1) *Schemat scenopisu, który tworzyliście na zajęciach rozwińcie: stwórzcie dokładny scenariusz reportażu filmowego na określony temat. Przygotujcie się do jego realizacji (nie zapomnijcie o podkładzie muzycznym)*
- 2) *Wykonajcie zad. 3. z Karty pracy (po przeczytaniu artykułu *Sztuka mówienia obrazami, czyli jak zrobić dobry reportaż telewizyjny?* (ze strony: <http://kontr-o-wersja.blogspot.com/2010/07/sztuka-mowienia-obrazami-czyli-jak.html>) zapiszcie w punktach zasady tworzenia dobrego reportażu telewizyjnego.*

Temat: Reportaż telewizyjny

KARTA PRACY

1. Po obejrzeniu reportażu telewizyjnego Wojciecha Barczaka pt. „Spartan” (na stronie <https://www.youtube.com/watch?v=TChpkaT0VII>) uzupełnij informacje związane z tym reportażem.

a) Gdzie rozgrywa się akcja zdarzenia?

.....

b) Kto jest bohaterem reportażu?

.....

c) Jaki problem porusza reportaż?

.....
.....

d) Jakie emocje towarzyszą bohaterom reportażu? W jaki sposób zostały one oddane?

.....
.....

e) Jakie przesłanie niesie z sobą reportaż?

.....
.....

f) Jakie efekty związane z ruchem kamery, sposobem filmowania pojawiają się w reportażu? Jaką pełnią funkcję?

.....
.....
.....
.....

g) Jakie sceny/ujęcia najbardziej wam się spodobały i dlaczego

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Temat: Reportaż telewizyjny

2. Jaki jest rodzaj reportażu W.Barczaka „Spartan” (ze względu na poruszony problem i sposób jego prezentacji).

.....

.....

.....

3. Po przeczytaniu artykułu „Sztuka mówienia obrazami, czyli jak zrobić dobry reportaż telewizyjny?” (ze strony: <http://kontr-o-wersja.blogspot.com/2010/07/sztuka-mowienia-obrazami-czyli-jak.html>) zapiszcie w punktach zasady tworzenia dobrego reportażu telewizyjnego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Temat: Reportaż telewizyjny

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Rodzaje reportażu

- a) Ze względu na poruszaną tematykę wyróżnia się różne odmiany gatunkowe:
- społeczno-obyczajowy
 - podróżniczy
 - sportowy
 - sądowy
 - wojenny
 - popularnonaukowy
- b) Pod względem struktury wyróżniamy reportaż:
- fabularny: akcja koncentruje się wokół wydarzeń i bohaterów oraz obrazów i opisów z punktu widzenia reportera; zdarzenia ujmowane są w różnych układach i formach od najprostszej rejestracji pojedynczych faktów, poprzez historie w układzie chronologicznym bądź przyczynowo- skutkowym, fabuła ujmowana jest w formie scen o napięciu dramatycznym (kontrasty, paralele); tematem są losy bohaterów oraz przemiany środowiskowe
 - problemowy: punktem wyjścia są skargi wymagające interwencji, relacje obywateli dostrzegających jakieś nieprawidłowości w życiu społecznym lub własne obserwacje reportera na wybrany przez niego temat; proces dochodzenia do prawdy ujęty jest w formę rozprawy z zarysowaniem problemu, wysuwaniem tez, argumentacją, i uzasadnianiem stanowiska reportera.

2. Materiał dla grup podczas pisania scenopisu reportażu

ZADANIA DLA GRUPY

Korzystając z materiałów nt. reportażu oraz z przykładowego scenariusza reportażu telewizyjnego dostępnego na stronie: <http://corpse89.blog.interia.pl/?id=2020602> stwórzcie
Ogólny schemat reportażu telewizyjnego o was, waszej szkole (jak spędzacie przerwę, co robicie po lekcjach, o szkolnym samorządzie lub wolontariacie – sami wybierzcie temat)

- 1) Wybierzcie temat – określcie temat, problem.
- 2) Zastanówcie się, czy reportaż będzie poświęcony ogólnemu problemowi, czy będzie ukazywał go przez jakiegoś bohatera.
- 3) Zastanówcie się, czy reporter będzie się pojawia w waszym reportażu.
- 4) Wybierzcie bohaterów waszego reportażu i określcie, co mogliby mówić/robić.
- 5) Dobierzcie 5 przykładowych scen do waszego reportażu: co będą pokazywały, jaki plan zastosujecie itp.
- 6) Zastanówcie się, od czego rozpoczniecie wasz reportaż (jakie ujęcie) i jak go zakończycie.

Nauczyciel poleca, by uczniowie w grupach skorzystali z poniższych informacji („Kompozycja reportażu, „Wyróżniki gatunkowe reportażu” oraz przede wszystkim ze strony: <http://corpse89.blog.interia.pl/?id=2020602>)

Temat: Reportaż telewizyjny

a) Kompozycja reportażu
(informacje ze strony: <http://jak-napisac.klp.pl/a-9534.html>)

Zasadniczo reportaż jest formą otwartą i nie ma ściśle określonych reguł kompozycyjnych. Ważne, aby jego treść koncentrowała się wokół głównego problemu, zagadnienia, wydarzenia, uzupełniając wiedzę odbiorcy o kolejne elementy, ukazując genezę czy też źródło problemu, jego rozwój i wszystkie aspekty.

W reportażu można wyróżnić:

1. Wstęp – ma na celu wprowadzenie odbiorcy w wydarzenia, o których będzie mowa w reportażu oraz przybliżenie osób, które będą w nim uczestniczyły.
2. Zawiązanie akcji – ukazuje rozwój wydarzeń, przybliża różne fakty, które doprowadziły do zaistniałej sytuacji. Może zawierać również prezentację różnych punktów widzenia: głównych bohaterów zdarzenia, przypadkowych uczestników, naocznych świadków.
3. Rozwiązanie – przybliża okoliczności i sposób, w jaki zakończyło się opisywane zdarzenie.
4. Zakończenie – zawiera uwagi i spostrzeżenia autora reportażu. Może również mieć formę pytań, skierowanych do odbiorcy, które mają na celu uwrażliwienie go na zaistniały problem i ustosunkowanie się do niego.

b) Wyróżniki gatunkowe reportażu:

- wybór aktualnego, ważkiego tematu,
- proces zbierania materiałów – dokumentów, ustalanie faktów, spotkanie z ludźmi w terenie,
- stosowanie środków artystycznych właściwych dla wypowiedzi literackiej,
- zachowanie klimatu i kolorytu sprawy w celu odtworzenia atmosfery specyficznej dla danego środowiska,
- uwzględnienie różnych stron spornych i wydobywanie ich za pomocą form podawczych: dialogów, monologów, relacji, prezentacji, przytaczania sądów, opinii, głosów w dyskusji,
- charakterystyka środowiska społecznego, naturalnego, kolorytu miejsca i czasu,
- relacja reportera jako obserwatora, uczestnika wydarzeń, świadka, czy osoby rekonstruującej ich przebieg,
- oddanie autentycznego klimatu spotkania,
- ewentualny, ale niekonieczny komentarz